

מסורת הש"ס

(ח) לקמן דף לג. א. (ז) [לקמן
לז: לג. א.] (ג) [קדושין סד:
וש"נ, ד] (ד) ז"ל כזה. רש"ש,

הגהות הב"ח

וזה בקרקע שהרי עדים מכחישים את דבריו שאומרים דלל אצותיו לאורך היא וגם החוקה אינה כלום שהרי אין עמנה טענה כי אם טענת שקר. והלכה ככאזי שהרי רבה הודה לו כדמוכח ואולי: דדר א"ל אין כו'.
במשום שהיו מפקדין דין ככאזי הולצין לחזור ולטעון כן. דקאמר דקאמר גמרא אמר ליה אביי ולא קאמר אביי אמר: דדר א"ל ההוא לאיתי עדי חוקה לאורך: דמין (1)
עלה כדאבסא. היימי קומך ומוצטם על קרקע זו כאילו היא של אצותיה לפי שהחוקים בה צשופי וצעדים וקניניה מאבצות. ובעי גמרא טוען וחוזר וטוען יכול אדם לטעון בצית דין שטוען כד"ד מה שהוא רואה וחוזר וטוען לתקן דבריו הראשונים: עולה אמר טוען וחוזר וטוען. טוען בצית דין מה שהוא רואה וחוזר אמר כן לטוען דברים אחרים לתקן דברים הראשונים אע"פ שמכחישים קתם בזה)
סמך וטען האי דלמר דלמר עולה. שחזר עלה כדאבסא: ומורי עולה. אף על גב דמהמינין ליה להאי דטעין אין לאבצתה היא כו' שאם טען מתחילה ופירש של אצותי ולא של אצותיך לאינו חוזר וטוען טענה זו דמין עלה כדאבסא שהרי עוקר ליתר דברים כדאבסא: ומהי עולה

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו גרשום

אמר רבא למה לו לשקר
להאי מחזיק אי בעי למימר
ליה מינק זבינתה ואכלתיה
שני חזק' הואיל דיש לו
עדים שאכלה שני חזקה
ולא מצי אינש מכחש ליה:
מה לו לשקר במקום עדים.
היכא דעדים מעידים דשל

אבותיו הדאיק' הוא זה לא אמרין ודליוה נאמן. הדר אמר לי ההוא דאייטוי ראיא דאכלה שני חזקה אנא מורדנא דאבתך היא ומינתה ובינא דאקמריא דאבתך הוא הספיק להם בדבריהם חומבטס וסומבטס הייתי רוצה לומר כי אנא היתה לא אבותי מאחר שקניתיה מן: טענה חזרו וטענו יא. כלומר מאחר שטענו תלדנו טענו אתה ורואה שביית דין רצון לחייבו כבאותה טענה וחזרו ורדעו לטעון טענה אחרת יכול או לא: עולא אמר. כל כי היא גרונא שטוען מעין טענה ראשונה ומתקנה ואינו מכחישה מהכל כי הוא לטעון ולדא אמרין והאיל שטען שוב אינו טוען: ומדיר. למהרריה דאמר טעמא שקמריק לא אבותי היא ראל לא שחזרו ולבטח הדדה ודאו ואמר יא דאבתך היא והאמר לא אבותי טסמיל לי דכל דאבתאי ואינו טוען וחזרו

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

זה אומר של אבותי. היה הקרקע והרי היא שלי וזה אומר כו'. עובדא הוה כדמוכח לקמיה: **אמר רבה מה לו לשקר.** לזה המחזיק במאי לטוען דשל אבותיו וירשה מהם אי צעי אמר כו' והלכך צהאי מיגו מהימנין ליה: **אמר ליה.** תלמידו אציי מה לי לשקר כו' כלומר

אבל שית אין לך מחאה גדולה מזו: ^(ז) אומר של אבותי ^(ח) וזה אומר של אבותי האי אייתי סהדי דאבהתיה היא והאי אייתי סהדי דאכלה שני חזקה ^(ט) אמר רבה מה לו לשקר אי בעי א"ל מינך זבנתה ואכלתיה שני חזקה ^(י) א"ל אביי "מה לי לשקר במקום עדים לא אמרינן הדר א"ל אין דאבהתך היא וזבנתה ^(יא) מינך והאי דאמרי לך דאבהתי דסמך לי עלה כדאבהתי טוען וחוזר וטוען או אין טוען וחוזר וטוען עולא אמר ^(יב) טוען וחוזר וטוען נהרדעי אמרי אינו טוען וחוזר וטוען ימודי עולא היכא דא"ל של אבותי ולא של אבותיך דאינו טוען וחוזר וטוען יוהיכא דהוה קאי בי דינא ולא טען ואתא מאבראי וטען אינו חוזר וטוען מאי טעמא טענתיה אגמריה ומודו נהרדעי היכא דאמר ליה ^(יג) של אבותי שלקחתה מאבותיך דחוזר וטוען יוהיכא דאישתעי מילי אבראי ^(יד) ולא טען ואתא לבי דינא וטען דחוזר וטוען מאי טעמא עביד איניש לא מגלי טענתיה אלא לבי דינא אמר אממר אנא נהרדעא אנא וסבירא לי דטוען וחוזר וטוען והלכתא טוען וחוזר וטוען: זה אומר של אבותי ^(טו) וזה אומר של אבותי האי אייתי סהדי דאבהתיה ואכלה שני חזקה והאי אייתי סהדי דאכלה שני חזקה אמר רב נחמן יאוקי אכילה לבהדי אכילה ואוקי ארעא בחזקת אבהתא א"ל רבא ^(טז) הא עדות מוכחשת היא אמר ליה נהי דאיתכחש באכילתה באבהתא

אמר אברהם שית שנים ב' / הקשה ר"י בר מרדכי אפי' לא חיימי
סהדי אלא דלכלה שלט שני יהא נאמן לומר לקחמיה קודם
מיינך במיגו דאי בעי אמר מייך וזכינא וכו' דלין זה מיגו
דמעיקרא לא יטעון כלל מייך וזכינא דלין יודע אם יש לזה שטר
שקנא ממנו^א : **אמר** רבה מה לו
לשקר. רבה גרסינן דלדמי ורבה
אמר לקמן (דף קיג:) דלא פסידא לכו
הא דרב חסדא דמה לי לשקר במקום
עדים לא אמרינן: **מה** לי לשקר
במקום עדים **לא** אמרינן. תימה
לרבז"א אמאי הוי במקום עדים נימא
של אבותי היתה יום אחד ונאמר
שלקחם מאבותי דלא טוענין לירש
ומהנימין לוי בהא דקאמר שאבותי
דרו בו יום אחד במיגו דאי בעי אמר
מייך וזכינא^ב ולקמן נמי (ט) דקאמר
בהרדעי דהיכא דאמר של אבותי
שלקחם מאבותיך דחזר וטוען הא
אפילו לא יטעון שלקחם אלא אמר
שדרו עלי יום אחד אן טענין ליה
ואומר דבינו יתכן דשל אבותי משמע
שהיה מעולם של אבותי ולא שלקחם^ג
עד שיפרש דבבבב^ד ולקמן דנקט
שלקחם לא שצריך שיטעון שידע
שלקחם אלא של אבותי שראיתי שדרו
בה יום אחד על כן אני רואה לזכות
דשמא לקחם^ה אבותי במשפט
וטוענין לירוש' : **ומדור** נהרדעי
היבא דאמר שלקחם ב' / מספקא
לר"י היכא דנפיק לבבאי וכו' ואתא
לבז"א דמאי למימנ הכי : **אמר** ר'יה
רבה והא עדות מוכחשת היא. תימה
אמאי הווי עדות מוכחשת והא רבא
אית לי' במדבר (צ"ק ד') עז : ושם ד"ה (רבא)
וצפ' זה בורר (פסהדרין דף כ. ושם ד"ה
(רבא) דעד וזמם מכאן ולהבא הוא נפסל
ולא מפסל אלא משעה דלכתבוהו ואית
לו למימר אפליגיה דלכתבוהו אכתבוהו
באבהתא

ואצבעתה ללא אצבעות לא אצבעות דהכי אמר במדבר (ב"ק דף ע"ג) דהומו על הטביעה ועל הגניבה לא הומו אע"ג דמוך כדי דבור העידו על הגניבה ועל הטביעה לרצא כיון דמהיבא שעתא דקא מיחזימי הוא דקא מיפסלי אטביעה דאיתום איתום על הגניבה ללא איתום ואי איתום ולישנא דהוי טעמא דרצא (ג) משום דעוד וזמם חדרא ואי תרין אלא משעת חידוש ייחא ^ה אלא ללישנא דמפרש טעמא דרצא משום פסידא דלקוחות ה"נ אמיננא ואפילו היבא דליבא פסידא דלקוחות לא מיפסל למפרע אפילו להאיבא לישנא ^ה מדצעי התם מאי איבא צין האי לישנא לאי לישנא ולא קאמר איבא צינייהו להיבא דליבא פסידא דלקוחות ועוד קשיא דקאמר בסמוך אליבא דרב חסדא כולי עלמא לא פליגי משמע דרב נחמן לא מצי סבר בשום ענין כרב חסדא דחשיב ליה סהדי שקרי ומנא ליה דלמא סבר רב נחמן דמכאן ואלבא הוא נפסל ומיורא ליה איבא למימר משום דרב קיימא לן כרבא בהא ונראה דסוגיא דהכא כהאי לישנא דחידוש אבל ללישנא פסידא דלקוחות סבר דלא אמר ליה רבא לרב נחמן מעולם הכי ורביצ"א נראה דלא דמי דהכא דהכא להאי דמרובה דהתם גניבה וטביעה תרי מיילי יניהו ^ה ונהיבא אגניבה לא איתום לא איתום כיון דלבהא הוא נפסל אלא דהכא כי איתכחוש אציליה איתכחוש נמי אצבעתה דאצבעתה בלא אצילתה לא מהיבא דהוי מוקמ"י ציד"י דית ליה סהדי דאכלה שני חזוקה דנחמן למור היתה של אצווי יום אחד צמינו דאי צעי אמר מניין וצינתה ^ה ומיורא אכתי דחשיב לה גמרא כעדות אחרת לא אמי שפיר:

מר רב נחמן. עדות דאביה בטהל דאוקי עדות של אביה כנגד
א דלא אמכחשת עדותן קיימת ומוקמי צדיה: **הא עדות מוכחשת**
עדות שבעול ואחרי שאין לברר אילו הפסולה מיבטל עדותן לגמרי:
בדאבא

לחבר דינא ווערן טענה אהריתי דעם לימפערט נפשיה דאינו חודר וטרען: בעצתה אגמררה. של שם
הם מעיקרם של אביוהי שלקוחה מאביוהי וטרען חור אדאכערבן חור דין: וחוור וטרען דמינן
חורן לביה חור כפי שן אנשם ואל טען בפניהם מה שהיה טען בפני דין: אמר אמירא אנו
לדעליא אל סבירא לי וטרען חור וטרען ובלבד שהיה טרען מינן טענה אדאכערבן. וואקס דעם
דמכחשקאן אלז אלז באכילי אל הסמור דעל דעם וחקק: וואקס ארע באכחוקה אל איהייני עים דא:
האי. כדאי תיבאשקאן דאיער חודי אמירא דהאי אלכיל שן חורן:

עין משפט
נר מצוה

בז א ב ג מיי' פט"ו מהל'
טוען הלכה ו' סמוג עשין
לה טוש"ע ח"מ סי' קמו
סעיף כד:
בז ד ה מיי' שס ופ"ו שס
הלכה ח סמוג שס
טוש"ע שס וסי' פ ס"א:
בח ו מיי' שס פט"ו הלכה
ה טוש"ע ח"מ סי' קמו
סעיף כג:

גליון הש"ס

נמרא של אבותי שלקחנה
מאבותיך. עיין לקמן דף נב
ע"ז תוספות ד"ה דצריס:

מוסף תוספות

א. שאילו לא הישר לו
כלום דע שראה שטרו חיה
כאז מנו אבל כרז טען
שלקח מינקד עקב שראה
שטרו לו והוא היה
לטעון באותה שעה מינך
ובינתו הוא לא ראה
והיה ואליו לו חיה
ועל רבא מי שכתב לו
ורצאנה מנו ודאין יניה
ורדיא מפני הספק אין זה
מינך רע"א. ב. והו
מפיה שטרו לא ראה
מעבר מכתוב ואלא
היה מעולם מאבותיו של
מחזיק דא הכי חיה
אמרינן בסוגין דקרימא
חיה עורבא ומדור נרדפי
הוא דאל' של אבותי
שלקוחא מאבותיך דטען
ותוור וטעון לו חיה
וטעון מאמיה דא
מכשיח ליה שחי אלא
ורא שפיעדו העדים
סחם דשל אבותיו של
מגריה היתה טענה ר"ן.
ד. לדישטא דקאמן של
אבות ולא קאמר מאמע
של אבותי משמים
קרימיות. ד. ויני
דעתי ויה. ז. א'
טענין ליחמי דבר אשון
מאבא מחוץ לחשון
טע"א שהוא בעצמו יכול
לתקן טענותיו אן לא
טענין ליה כי הכי
דארמין לקמן (ע) דלא
טענין ליחמי נאנסו משום
דלא שכיב א"מ שהוא
כ"ל לטעון כי שטע"מ
סכ' מוס' רח"ט.
ה. ואפי' דירודושה לאו
ספולתו הוא אלא וכו'
[חורשוד] דאז דסמך על
אלו יותר מאלו וכו',
א"מ בין חרדתי בה
ורומא אין חרדתי בה
שפצני בו. מנ"ץ.
ו. דיקן דראשיתיה
רבנן, לכל מילי אכשיתיה.
ז. שחם שני.
ח. דירודושה חלוקת על שני
חויבין לקמן דגבניה
מחייב קרן וכלל ונכסיה
ארבעה וחמשה. ועי"א.
ה. [ח]כל עדות אלה
והו עדותו שפוטלה
מקצתה נכטלה כולה.
טע"א.

רבינו גרשום (המשך)

וטוען משום דלא טעין מעין
טענה ראשונה דמעיקרא
אמר של אבותי היתה ולא
של אבותיך: והיכא דקאי
בבי דינא ולא טען טענה
דמצי למיפטר נפשיה מבי
דינא ונפק לבראי והדר אתי